Datatilsynet

Justis- og politidepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)	
200/07780	05/01690-2 /gs	31. januar 2006

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM SCHENGEN INFORMASJONSSYSTEM

Datatilsynet viser til Deres høringsbrev av 19.12.2005 med forslag til endringer i lov om Schengen informasjonssystem (SIS).

Datatilsynet konstaterer at Justisdepartementet nok en gang sender på høring forslag som allerede er gjennomførte endringer i Schengenkonvensjonen. Det vises til Datatilsynets generelle merknader i høringsuttalelse av 08.11.2005 som også er aktuelle for denne høringsrunden.

I tillegg er det beklagelig at departementet ikke tydelig har skissert hvilket handlingsrom norske myndigheter har i forhold til implementering av konvensjonsendringene.

Merknader til de enkelte forslagene

1. Utvidelse av antall offentlige etater med tilgang til SIS
Datatilsynet støtter ikke forslaget om å gi myndigheter med ansvar for registrering av motorkjøretøyer tilgang til SIS. Tilsynet er klar over at tilgang i så fall kun vil bli gitt til et begrenset sett av opplysninger. Likevel er en slik utvidelse et skritt i retning av å legitimere tilgang for alminnelige forvaltningsorganer. Det vil være mange ulike etater som vil kunne ha (legitime) interesser av å ha tilgang til opplysninger i SIS. Ved å bevege seg fra en tilgang som er basert på ivaretakelse av grense- og personkontroll, beveger man seg også utover det opprinnelige formålet med SIS. En slik utvikling kan Datatilsynet ikke støtte.

2. Endring av vilkårene for å registrere personopplysninger
Datatilsynet er svært kritiske til departementets forslag om å fjerne farekravet i SIS-loven § 7nr 2 bokstav b. Tersklene for registrering av utlendinger (personer utenfor Schengen-området) er allerede svært lav. Det skal med andre ord lite til før en utlending risikerer å bli utestengt fra hele Schengen-området. At det skal foretas en tilleggsvurdering før et utvisningsvedtak kvalifiserer til registrering i SIS, er en viktig garanti for at personer ikke urettmessig blir registrert i systemet. Datatilsynet mener

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon:	Telefaks:	Org.nr:	Hjemmeside:
Postboks 8177 Dep 0034 OSLO	Tollbugt 3	22 39 69 00	22 42 23 50	974 761 467	www.datatilsynet.no

det blir for lettvint å konkludere med at farevilkåret i Schengen-konvensjonens artikkel 96 regelmessig vil være oppfylt med et utvisningsvedtak. Datatilsynet er klar over at enkelte land praktiserer denne konvensjonsbestemmelsen annerledes enn Norge og at terskelen for å bli registrert etter artikkel 96 er langt lavere. Dette er imidlertid en praksis som er hyppig kritisert og fremstår som lite human. Også av disse grunner bør Norge fastholde sitt system med en lovfestet tilleggsvurdering før registrering i SIS finner sted.

3. Politidirektoratet som ny klageinstans mv

Datatilsynet har ingen innvendinger mot at Politidirektoratet overtar Justisdepartementets funksjon som klageinstans.

Datatilsynet vil imidlertid nok en gang oppfordre Justisdepartementet til å gjennomgå bestemmelsene om den registrertes rettigheter og Datatilsynets kompetanse. Det kan her være aktuelt å sammenligne hvordan kompetansespørsmålet er løst i andre Schengen-land.

For øvrig antar Datatilsynet at Justisdepartementet er nærmest til å være oppdatert når det gjelder eventuelle navneendring av Nye Kripos.

4. Andre spørsmål

Departementet reiser spørsmålet om hvilken ordning som bør ligge til grunn for eventuell autorisering (bemyndigelse) for statsadvokatene, alternativt for den norske statsadvokaten i Eurojust. Datatilsynet viser til det som er uttalt i høringsuttalelsen av 08.11.2005. Når det gjelder spørsmålet om å gi riksadvokaten anledning til å autorisere, mener Datatilsynet at dette vil være en uheldig ordning. Konsekvensen vil bli at registeransvarliges (Kripos) kompetanse uthules ytterligere, og at registeransvarlig således mister både myndighet og ansvar på et viktig felt. Dersom tilgangen (for den norske sambandsmannen i Eurojust) nedfelles i forskrift, vil registeransvarlig kunne avgjøre hvilken tilgang som bør gis, og hvilke sikkerhetstiltak som skal iverksettes.

Datatilsynet minner om at en eventuell autorisering av den norske sambandsmannen i Eurojust også må bygge på et dokumentert saklig behov for tilgang til opplysningene i SIS.

Når det gjelder spørsmålet om endring av forskriften i forhold til krav om logging av all bruk av informasjonssystemet, har Datatilsynet fått opplyst at dette praktiseres allerede i dag. Datatilsynet støtter imidlertid departementets synspunkt og mener at forskriften § 7-14 med fordel kan gjenspeile kravet. På den måten hersker det ingen tvil (heller ikke for de som bruker systemet) at aktiviteter logges og kan spores.

Det er imidlertid viktig at registeransvarlig har tilfredsstillende verktøy for å kunne gjennomgå loggene, og at dette skjer regelmessig og på bakgrunn av spesielle hendelser.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Guro Slettemark
seniorrådgiver